

עירובין י

רבה בר רב הונא – נראה מבחוץ ושוה מבפנים נידון משום לחי קושי ממשנה: **חצר קטנה שנפרצה לגדולה, גדולה מותרת וקטנה אסורה**
תירוץ: אוקימתא של ר' זירא ורבינא – כדי לענות על הקושי – נכנסין כותלי קטנה לגדולה ומופגלין מכותל זה בשנים ומכותל זה בארבע - ולפי דעת רבי שצריך שני פסים

קושי:

- אם נגיד נראה מבחוץ ושוה מבפנים אינו נידון משום לחי, אפשר להגיד שר' סובר כרבי יוסי שרוחב לחי ג' טפחים. ואז אין צורך לאוקימתות. ומשום כך אמרו שקטנה ב"י וגדולה ב"י"א כי אז יש ג' בכל צד וזה משמש כלחי. ואע"פ כן אינו נידון משום לחי בגלל שלא נראה מפנים.
- אבל אם נגיד נראה מבחוץ ושוה מבפנים נידון משום לחי, ויש את האוקימתות של ר' זירא ורבינא, ורבי לא סבר כר' יוסי כי אפשר לחי בפחות מג' טפחים – אם כן, למה צריך גדולה ב"י"א וקטנה ב"י?

אם באה הברייתא ללמדינו שמותר בגדולה, ואם לאסור את הקטנה, היה אמור לכתוב מותר ב"י אמות ושני טפחים הפרש יותר גדול מאמה?

מסקנה: נראה מבחוץ ושוה מבפנים אינו נידון משום לחי

תגובת רב יוסף לדברי רבה בר רב הונא: אמר רב יוסף: לא שמיע לי הא שמעתתא.
תגובת אב"י לדבריו: אמר ליה אב"י: את אמרת ניהלן, ואהא אמרת ניהלן; דאמר רמי בר אבא אמר רב הונא: לחי המושך עם דפנו של מבוי, פחות מארבע אמות - נידון משום לחי ומשתמש עם חודו הפנימי, ארבע אמות - נידון משום מבוי, ואסור להשתמש בכולו.
ואת אמרת לן עלה: שמע מינה תלת;

- בין לחיין אסור
- משך מבוי בארבע
- נראה מבחוץ ושוה מבפנים - נידון משום לחי.

מסקנת הגמרא להלכה: נראה מבחוץ ושוה מבפנים נידון משום לחי
קושי: איך אפשר להסיק ככה כשהברייתא למעלה לא מסתדרת עם זה?
תירוץ: משום דתני ר' חייא כוותיה (כותל שצידו אחד כנוס מחבירו בין שנראה מבחוץ... נידון משום לחי)

הרחב מעשר אמות ימעט

הבאת ברייתא: אמר אב"י, תנא: **והרחב מעשר ימעט, רבי יהודה אומר: אינו צריך למעט.**
שאלה: ועד כמה?

תשובה: סבר רב אחי קמיה דרב יוסף למימר: עד שלש עשרה אמה ושליש. וקל וחומר מפסי ביראות, ומה פסי ביראות שהתרתה בהן פרוץ מרובה על העומד - לא התרתה בהן יותר משלש עשרה אמה ושליש,

מבוי שלא התרתה בו פרוץ מרובה על העומד - אינו דין שלא תתיר בו יותר משלש עשרה אמה ושליש?

דחיית הקל וחומר ודחיית תשובת רב אחי: והיא הנותנת, פסי ביראות שהתרתה בהן פרוץ מרובה על העומד - לא תתיר בהן יותר משלש עשרה אמה ושליש

מבוי שלא התרתה בו פרוץ מרובה על העומד - תתיר בו יותר משלש עשרה אמות ושליש!

עוד דחייה אפשרית: אי נמי לאידך גיסא:

פסי ביראות דאקילת בהו חד קולא - אקיל בהו קולא אחרינא, מבוי - כלל כלל לא

דין: תני לוי: **מבוי שהוא רחב עשרים אמה נועץ קנה באמצעיתו, ודין.**

התייחסות לדין: הוא תני לה והוא אמר לה: דאין הלכה כאותה משנה.

גירסה אחרת: איכא דאמרי, אמר שמואל משמיה דלוי: אין הלכה כאותה משנה.

שאלה: אלא היכי עביד?

תשובה 1: אמר שמואל משמיה דלוי: עושה פס גבוה עשרה במשך ארבע אמות, ומעמידו לארכו של מבוי.

תשובה 2: אי נמי כדרב יהודה, דאמר רב יהודה: מבוי שהוא רחב חמש עשרה אמה - מרחיק שתי אמות ועושה פס שלש אמות. 10-3-2

שאלה – הצעה אפשרות אלטרנטיבית 1: ואמאי? יעשה פס אמה ומחצה, וירחיק שתי אמות, ויעשה פס אמה ומחצה. 10-1.5-2-1.5

מסקנה: שמע מינה: עומד מרובה על הפרוץ משתי רוחות - לא הוי עומד!

דחיית המסקנה: לעולם אימא לך הוי עומד ושאני הכא - דאתי אוירא דהאי גיסא ואוירא דהאי גיסא ומבטל ליה.

שאלה – הצעה אפשרות אלטרנטיבית 2: ויעשה פס אמה, וירחיק אמה, ויעשה פס אמה וירחיק אמה ויעשה פס אמה 10-1-1-1-1

מסקנה: שמע מינה: עומד כפרוץ - אסור!

דחייה: לעולם אימא לך מותר, ושאני הכא - דאתא אוירא דהאי גיסא ודהאי גיסא - ומבטל ליה.

שאלה – הצעה אפשרות אלטרנטיבית 3: וירחיק אמה ויעשה פס אמה ומחצה, וירחיק אמה ויעשה פס אמה ומחצה! 10-1.5-1-1.5-1

תשובה: אין הכי נמי, וכולי האי לא אטררוה רבנן.

קושי על רב יהודה (10-3-2): וליחוש דלמא שביק פיתחא רבה, ועייל בפיתחא זוטא!

תירוץ: אמר רב אדא בר מתנה: חזקה, אין אדם מניח פתח גדול וכנס בפתח קטן.

קושי: ומאי שנא מדרבי אמי ודרבי אסי?

תירוץ: התם קא ממעט בהילוכא, הכא - לא קא ממעט בהילוכא.

דין בעומד מרובה על הפרוץ: תנן התם: **עור העסלא וחלל שלו - מצטרפין בטפח.**

שאלה: מאי עור העסלא?

תשובה: אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: עור כיסוי של בית הכסא.

שאלה: וכמה גודל הנקב שיהיה מצטרף לשיעור?

תשובה 1: רב דימי אמר: אצבעיים מכאן ואצבעיים מכאן, ואצבעיים ריוח באמצע. 2-2-2

תשובה 2: רבין אמר: אצבע ומחצה מכאן, ואצבע ומחצה מכאן, ואצבע ריוח באמצע. 1.5-1-1.5

שאלת אבבי לרב דימי: מי פליגיתו?

תשובת רב דימי: לא, הא - ברברבתא, הא - בזוטרטא, ולא פליגין.

דחיית אבבי לדבריו: לאיי, פליגיתו, **ובעומד מרובה על הפרוץ** משתי רוחות פליגיתו;

• לרב דימי - הוי עומד משתי רוחות 2-2-2

• לרבין, מרוח אחת - הוי עומד, משתי רוחות - לא הוי עומד. 1.5-1-1.5

הוכחה לדבריו: דאי סלקא דעתך לא פליגיתו - לרבין הכי איבעי ליה

למימר: אצבע ושליש מכאן, ואצבע ושליש מכאן, ואצבע ושליש ריוח

באמצע. 1.3-1.3-1.3

דחיית רב דימי לאבבי: ואלא מאי - פליגינן, לדידי הכי איבעי לי למימר:

אצבע ושני שלישים מכאן, ואצבע ושני שלישים מכאן, ואצבעיים ושני

שלישים ריוח באמצע! 1.3-2.3-1.3 אלא אי איכא למימר דפליגין - **בפרוץ**

כעומד פליגין.

